

GEZOCHT: INGENIEUR OF INGENIEUR

Met de regelmaat van een klok duiken alarmerende berichten op rond het tekort aan ingenieurs. Ook op de knelpuntenlijst van de VDAB is de ingenieur niet weg te branden.

Allerhande acties worden opgezet om meer studenten warm te maken voor een ingenieursopleiding maar een echt succes kunnen we het vooralsnog niet noemen.

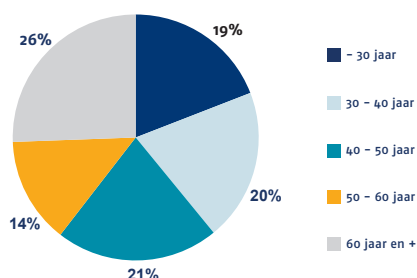
Toch leert nader onderzoek dat er in de werkzoekendenbestanden nog ingenieurs voorkomen die kennelijk niet aan de bak komen.

Eind april 2012 telde de VDAB 1.111 niet-werkende werkzoekende (nwwz) ingenieurs. Zeventien onder hen zijn niet direct inzetbaar¹ maar dan nog resten er 1.094 waarvan mag verondersteld worden dat er geen belemmeringen zijn om aan de slag te gaan.

In deze groep zijn er nog eens 183 die hun beroepsaspiraties bijstellen naar beroepen waarvoor normaliter geen ingenieursniveau vereist is. Deze nemen we niet mee in de verdere analyse.

Verdeling van het aantal direct inzetbare ingenieurs volgens leeftijdsklasse - n=911

In tegenstelling tot wat misschien zou verwacht worden vinden we de werkzoekende ingenieurs terug in alle leeftijdscategorieën. 39,1% van de werkzoekende ingenieurs is jonger dan 40 jaar.

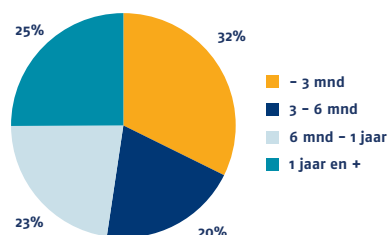

Rekening houdend met de realiteit van de arbeidsmarkt nemen we in de verdere analyse de werkzoekenden van 60 jaar en ouder niet mee.

Er resten dan nog 678 werkzoekenden.

1. De inzetbaarheid wordt bepaald bij het eerste contact. Aangezien niet iedereen van deze groep reeds door de VDAB is gecontacteerd, zijn deze cijfers mogelijk onderschat.

Verdeling van het aantal ingenieurs volgens werkloosheidsduur - n=678

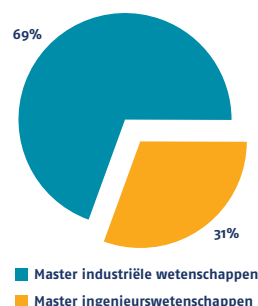
Eén op drie van de werkzoekende ingenieurs is minder dan drie maanden werkzoekend. Van hen veronderstellen we dat ze volop aan het solliciteren zijn en dat de kans reëel is dat zij hun sollicitatieprocedure kortelings succesvol kunnen afronden.

Sollicitatieprocedures voor een job op ingenieursniveau nemen enige tijd in beslag. Toch is het in een krappe arbeidsmarkt ook zaak om deze sollicitatieprocedures tijdig af te ronden wil men de schaarse kandidaten die er zijn niet aan de concurrentie verliezen.

Uit vergelijkend onderzoek blijkt dat voor deze profielen een drietal maanden nodig is om de sollicitatieprocedure af te ronden in een krappe arbeidsmarkt.

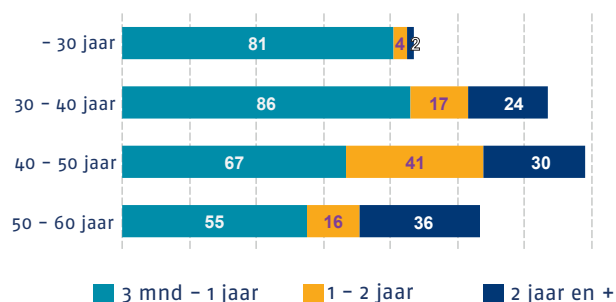
Als we deze in de verdere bespreking buiten beschouwing laten resten er nog 459 nwwz voor verdere analyse.

Master in de industriële wetenschappen vs master in de ingenieurswetenschappen - n=459

Van de 459 werkzoekende ingenieurs hebben er 319 een master in de industriële wetenschappen (industriële ingenieur) behaald of gelijkwaardig en 140 zijn master in de ingenieurswetenschappen (burgerlijk ingenieur) of gelijkwaardig. Bij de verdere bespreking maken we dit onderscheid niet meer.

Werkzoekende ingenieurs volgens leeftijd en werkloosheidsduur - n=45

Bijna twee op drie werkzoekende ingenieurs is minstens drie maanden maar minder dan één jaar werkzoekend. Het risico op langdurige werkloosheid is wel leeftijdsgebonden. 93,1% van de - 30-jarigen is minder dan één jaar werkzoekend terwijl dit aandeel daalt tot 51,4% bij de 50- tot 60-jarigen.

Wie vraagt ingenieurs?

Eind april 2012 waren er bij de VDAB 4.332 openstaande vacatures voor ingenieurs (Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten of NECZU).

In de tabel hieronder vindt u de tien voornaamste sectoren die vragende partij zijn op de markt van ingenieurs en die hun vacatures via de VDAB bekend maken.

Master industriële wetenschappen en ingenieurswetenschappen

Vraag naar sector	Vacatures NecZu
Selectiebureaus	2.145
Consultancy, studiebureaus	1.069
Informatica, media en telecom	262
Bouw	167
Vervaardiging van machines en toestellen	160
Groot- en kleinhandel	99
Chemie, rubber en kunststof	68
Energie, water en afvalverwerking	53
Metaal	51
Voeding	41

De overgrote meerderheid van de ingenieurs (49,5%) wordt gerekruteerd via selectiebureaus die werken in opdracht van bedrijven.

Nog eens 24,7% van de vraag is voor rekening van consultancy- of studiebureaus.

Slechts één op vier ingenieurs wordt rechtstreeks aangeworven in de sector waar ze nodig zijn. Dit maakt het moeilijk om na te gaan in welke economische sectoren de vraag naar ingenieurs het grootst is. In wat volgt proberen we via de gevraagde studiespecialisatie hier meer zicht op te krijgen.

Evenwicht tussen vraag en aanbod

Werkgevers zijn niet verplicht om bij de melding van een vacature ook de gevraagde opleiding te vermelden. Sommigen vermelden enkel dat zij een ingenieur wensen zonder vermelding van de specialisatie.

Werkzoekende ingenieurs, zelfredzaam als ze zijn, maken gebruik van het VDAB-netwerk om rechtstreeks in contact te treden met potentiële werkgevers. Omdat ze een eventuele sollicitatieprocedure meestal afwerken zonder tussenkomst van de VDAB laten zij ook weinig sporen na die toelaten hun sollicitatiegedrag te analyseren.

Om enig zicht te krijgen op de aangeboden en gevraagde specialisaties vergelijken wij de werkzoekenden met de vacatures waar in de functieomschrijving een duidelijke verwijzing naar de specialisatie voorkomt. Om een zo realistisch mogelijk beeld te schetsen worden de werkzoekenden die minder dan drie maanden werkzoekend zijn ook meegenomen in de selectie.

In de onderstaande tabel gaan we niet enkel na wat de meest gevraagde specialisaties zijn maar leggen we ook de link met de gevolgde opleiding van de werkzoekende wat een sterke indicatie oplevert over de spanning tussen vraag en aanbod.

Master industriële wetenschappen en ingenieurswetenschappen

Specialisatie	nwwz	vacatures NECZU	vac/nwwz
Elektromechanica	149	646	4,3
Elektronica-ICT	134	149	1,1
Chemie	84	73	0,9
Biochemie	61	47	0,8
Bouwkunde	72	567	7,9
Elektrotechniek	102	101	1,0
Alle ingenieurs	678	2.850	4,2

De spanning tussen vraag en aanbod is het grootst bij de ingenieurs bouwkunde, de vraag is quasi acht keer groter dan het aanbod.

Bij Elektromechanica is het aantal openstaande vacatures ruim vier keer groter dan het aantal werkzoekenden.

De totaliteit van de vraag is meer dan vier keer groter dan de arbeidsreserve. Hierin zitten bijna duizend vacatures vervaar voor de werkgever enkel het niveau ingenieur heeft opgegeven zonder verdere specificatie omtrent de specialisatie. Alle in de tabel vermelde specialisaties vormen knelpunten op de arbeidsmarkt.

Deze cijfers houden enkel rekening met de vraag die bekend is bij de VDAB en hebben enkel betrekking op het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten. Aangezien er ook nog andere aanwervingskanalen zijn voor dit soort profielen loopt de aangeduide spanning tussen vraag en aanbod dus nog hoger op dan hierboven is aangegeven.

Uit deze analyse blijkt dat het 'ingenieursprobleem' niet onder één noemer te vatten is.

Aan de kant van de werkzoekenden zit het probleem zeker niet bij de leeftijd want bijna 40% van de werkzoekende ingenieurs is jonger dan 40 jaar.

Ook langdurige werkloosheid en de daarmee gepaard gaande berusting in de situatie kan niet echt de oorzaak genoemd worden waarom ingenieurs niet attractief zijn voor de arbeidsmarkt. Maar liefst 75% van de ingenieurs is minder dan één jaar werkzoekend.

Tegenover dit aanbod staat een stevige vraag. Voor iedere werkzoekende ingenieur zijn er globaal iets meer dan vier openstaande vacatures. Voor sommige specialisaties zoals Bouwkunde is de verhouding zelfs één ingenieur voor acht vacatures.

Dit duidt op een duidelijk kwantitatief probleem.

Deze vraag houdt dan nog geen rekening met uitzendjobs of jobs die niet via de VDAB worden aangeboden.

Alle elementen lijken aanwezig om werkzoekende ingenieurs binnen de kortste keren aan een baan te helpen en zoekende bedrijven aan een ingenieur. Toch vinden vraag en aanbod mekaar onvoldoende.

Hier spelen dus andere factoren zoals mogelijk te hoge eisen van de werkgevers, ontoereikende competenties of arbeidsmarktgerichtheid van de werkzoekenden.

Wat doet de VDAB?

De VDAB kiest voor een dubbele benadering van het ingenieursprobleem.

Enerzijds worden er in iedere provincie jobdatings georganiseerd in samenwerking met VOKA waarbij alle ingeschreven niet-werkende werkzoekende ingenieurs gecontacteerd worden en in contact gebracht worden met zoekende bedrijven.

Anderzijds werd ingegaan op een vraag van de Portugese publieke tewerkstellingsdienst om deel te nemen aan een jobbeurs in Lissabon, specifiek gericht op werkzoekende Portugese ingenieurs.

Deze twee maatregelen kunnen wellicht voor een deel de druk op de vraag naar ingenieurs wegnemen en bieden zelfdertijd kansen voor wie anders door de slechte economische situatie een deel van zijn kennis dreigt te verliezen.

Meer informatie:

VDAB, Studiedienst,
Keizerslaan 11, 1000 Brussel
Tel. 02 506 15 88
E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/

VDAB

samen sterk voor werk